

Auskrift av strängt förtroligt
handbrev från Chefen för Poli-
tiska Avdelningen till Envoyén
Richardt, Berlin, daterat Stock-
holm den 22 februari 1943.

Igår afton hade jag Dankwort hos mig på middag jämte Kumlin. Under samtals gång berördes åtskilliga aktuella svenskt-tyska frågor, däribland särskilt transiteringsfrågan. Därvid klarlades med all önskvärd tydlighet, huru frågan om fortsatta transporter i händelse av förnyade krigshändelser i Norge av största omfattning ligger till för Sveriges del. Dankwort hade först sig vid och satte värde på de artiklar i Huset, som nyligen förekommit i "Afton-Tidningen" och "Folket". Han spårade däri en inspiration från den socialdemokratiska partiledningen. Redan för åtskillig tid sedan hade Dankwort varakott den tyska militären om läget i transiteringsfrågan och det konstaterades ömsesidigt, att man måste räkna med att den tyska militärledningen i god tid dragit försorg om att lägga upp tillräckliga lager i Norge och Nordfinland. Jag framhöll också, att man ej finge överdriva betydelsen ur militär synpunkt av exempelvis godstransiteringen till Norge. För närvarande transiterades ungefär 900 järnvägsvagnar i månaden från Tyskland till Norge, d.v.s. en godsmängd av 9.000 ton, vilket motsvarade två medelstora fartygs lastkapacitet. Dankwort beklagade sig också över att transiteringskostnaderna, som per år uppginge till 90 å 100 miljoner kronor, på ett mycket oförmånligt sätt belastade densvensk-tyska betalningsbalansen. Detta ansåg jag för min del vara en bidragande orsak till att försöka i största möjliga utsträckning få fram transportererna sjövägen.

Vidare omnämnde Dankwort, att den tyske transportofficeren, överstjämnen Maense, för honom anmält, att man trots lång väntan icke fått besked rörande möjligheten att från Sydnorge till Narvik transportera två tunga kanoner. Jag förklarade, att något tillstånd härtill ej kunde påräknas. Det hade någon gång tidigare förekommit, att dylika transporter skett först upp till Narvik och sedan från Narvik ned till Trondheim. När man nu änyo ville föra upp tungt artilleri till Narvik, kunde detta icke medgivas. Transporter i specialvagnar, som måste framföras i särskilda tåg med låg hastighet, utgjorde ur flera olika synpunkter en svår belastning för oss, vilket man på tysk sida måste inse. Då Dankwort framhöll, att detta ju tillhörde hrr Ritters och Schmurres gebiet och att man möjligen kunde vänta sig framställningar från det hållet, varnade jag på det bestämdaste för en diplomatisk aktion. Man finge ej glömma, att hela den s.k. "hästskotrafiken" ej vore skriftligen reglerad och att man därest en fråga av nu ifrågavarande art aktualiserades genom särskild framställning, löpte risken att frågan om denna trafiks vara eller icke vara upprullades.

På tal om det allmänpolitiska förhållandet mellan Sverige och Tysk-

land ansåg jag mig kunna konstatera, att några svårigheter av allvarlig art knappast kunde vara att förvänta. Dankwort instämde under förklaringen: "Ja, ich glaube wir sind über den Berg hinweg". Jag betonade, att man naturligtvis måste räkna med en mera restriktiv hållning från svensk sida i vissa avseenden, men å andra sidan borde det för Tyskland vara av största värde att veta, att någon strömkantring ifråga om Sveriges allmänna politik gentemot Tyskland ej vore tänkbar, särskilt om Tyskland ginge mot svåra tider och kanske kunde vänta sig överraskningar både frändet ena och andra hållet. Dankwort tycktes helt instämma i denna huvudsynpunkt på de svensk-tyska förbindelserna.

Beträffande densvenska pressens hållning gav Dankwort uttryck åt bitterhet. Jag framhåll, att förhållandet nog var det, att man på sina håll blivit frispråkigare i känslan av att det tyska trycket lättat. Å andra sidan kommer antagligen en reaktion att inträda, när man fått lufta sina känslor. Man kunde redan nu peka på tecken i denna riktning. I varje fall kunde enstaka skrifter icke rubba regeringens och den stora folkmajoritetens fasta neutralitetslinje.

Slutligen beklagade sig Dankwort över den alltmera överbäldigande anglosaxiska propagandan i Sverige, vilket föranledde mig att påpeka, att denna vore av ojämförligt mindre betydelse för opinionsbildningen än under rättelser om judförhöllanden och övergrepp mot befolkningen i ockuperade länder.